

EXAMENREGLEMENT HAVO

Dit reglement is van toepassing op de leerlingen die in **2017-2018 in havo 4 of havo 5** zitten. Elk jaar reikt de rector aan docenten en leerlingen die bij dat examen betrokken zijn, een aangepaste versie van het reglement uit. Het volledige examenreglement is vastgelegd in het eindexamenbesluit. Dit is te vinden op www.eindexamen.nl. Het bevoegd gezag van het Koning Willem II College heeft hiervan een gespecificeerde versie gemaakt voor ouders en leerlingen. Dit examenreglement bevat informatie over regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen, de onderdelen van het examenprogramma die in het schoolexamen worden getoetst en de inhoud van die onderdelen van het schoolexamen. Ook wordt hierin de wijze vermeld waarop het schoolexamen en de herkansing van het schoolexamen plaatsvinden, de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen, het centraal examen en het eindcijfer tot stand komen en de maatregelen bij ongeregelheden. Het examenreglement wordt door de rector vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en uitgereikt aan de kandidaten.

In dit examenreglement wordt verstaan onder:

de wet: de Wet op het voortgezet onderwijs;

onze minister: onze minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;

inspectie: de inspectie op het onderwijstoezicht;

bevoegd gezag: het bevoegd gezag van het Koning Willem II College;

kandidaat: ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;

schooljaar: het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar.

examinator: degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;

gecommitteerde: 2^e, externe examinator;

toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;

eindexamen: een examen in het geheel van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken;

herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;

examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen.

commissie van beroep: voorzitter de heer N. Bootsma

De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.

Eindexamen

1. Indeling eindexamen

Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen of een centraal examen of uit beide. Een profielwerkstuk maakt onderdeel uit van het schoolexamen. Het profielwerkstuk is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel. Een presentatie maakt onderdeel uit van het profielwerkstuk. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 320 uur of meer.

2. Examenprogramma

Onze Minister stelt het examenprogramma havo vast waarin zijn opgenomen:

- een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak;
- welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt;
- het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen.

In dit examenprogramma heeft onze minister voor een aantal vakken ook voorschriften opgenomen ten aanzien van de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het schoolexamen.

3. Eindcijfer examen

Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. De examinerator bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond (een 5,45 gemiddeld wordt dus een 5, een 5,5 een 6) .

Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer. Voor de afrondingstechniek in dezen, zie artikel 18 van dit examenreglement.

4. Vaststelling uitslag

De rector en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast. Zij doen dit met inachtneming van de regels die hieronder in de *uitslag* zijn vastgelegd.

De uitslag luidt «geslaagd voor het eindexamen» of «afgewezen voor het eindexamen».

Indien het nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

5. Uitslag

De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd in 2018, is geslaagd als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

1. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers is ten minste 5,50. Een gemiddelde van 5,49 betekent dus niet geslaagd;
2. in de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde komt maximaal één 5 als eindcijfer voor;
3. voor de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld
 - is het eindcijfer 6 of meer behaald **of**
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, is het eindcijfer 5 behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, zijn de eindcijfers 6 of meer behaald **of**
 - voor één van de vakken, waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, is het eindcijfer 4 behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, zijn de eindcijfers 6 of meer behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers bedraagt ten minste 6,0 **of**

- voor twee van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, is het eindcijfer 5 behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, zijn de eindcijfers 6 of meer behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers bedraagt ten minste 6,0 **of**
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld is het eindcijfer 4 behaald en voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld is het eindcijfer 5 behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, zijn de eindcijfers 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers bedraagt tenminste 6,0;
4. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'. In H4 wordt vanaf het schooljaar 2017-2018 ckv beoordeeld met een cijfer dat vanaf examenjaar 2018-2019 deel gaat uitmaken van het combinatiecijfer. Doubleurs H4 morgen gebruik maken van de 'oude regeling'.
5. Bij de uitslagbepaling wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, **het combinatievak**: maatschappijleer en het profielwerkstuk. M.i.v. het examenjaar 2018-2019 maakt ook ckv deel uit van het combinatiecijfer.

Bovengenoemd eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Geen van de cijfers van de onderdelen die aangemerkt worden als één vak, **het combinatievak**, mag lager zijn dan 4.

6. De rekentoets moet zijn afgelegd. Het resultaat wordt vermeld op de cijferlijst maar telt niet mee voor het behalen van een diploma.

Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend.

6. Herkansing

De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd en nadat de uitslag is vastgesteld, het recht in het tweede tijdvak, of in het derde tijdvak indien van toepassing, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.

De kandidaat stelt de rector schriftelijk in kennis van gebruikmaking van dit recht, vóór een door de rector te bepalen dag en tijdstip.

Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.

Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat medegedeeld.

7. Diploma en cijferlijst

De rector reikt aan elke kandidaat die examen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld:

- de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
- de eindcijfers voor de examenvakken
- het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
- de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding,
- het cijfer van de landelijke rekentoets,
- de uitslag van het examen.

De rector reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.

Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het in het examenbesluit voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

8. Afwijking wijze van examineren

De rector kan toestaan dat een kandidaat met een (lichamelijke) beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is, kan de rector met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het eindexamenbesluit. Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie.

De afwijking kan voor zover het centraal examen betreft slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets met ten hoogste 30 minuten.

9. Spreiding examen

De rector kan - de inspectie gehoord - toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd, ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden, niet in staat zijn geweest onderwijs in het laatste leerjaar te volgen het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen. Het afleggen van een gespreid examen is ook toegestaan aan leerlingen die een LOOT-status hebben of gebruik maken van de DAMU-regeling.

10. Onregelmatigheden

Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de rector maatregelen treffen. Deze maatregelen die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
- het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
- het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
- het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien dit hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.

Voordat er een beslissing wordt genomen, hoort de rector de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De rector deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is. In de schriftelijke mededeling wordt de kandidaat gewezen op de mogelijkheid van beroep en de wijze waarop dit moet gebeuren.

11. Beroep tegen een genomen maatregel

De kandidaat kan tegen de beslissing van de rector in beroep gaan bij de commissie van beroep. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de rector en aan de inspectie.

12. Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2017.

13. Bekendmaking

Dit reglement wordt door de rector jaarlijks vóór 1 oktober aan de kandidaten en examinatoren ter hand gesteld.

14. Beslissing bij niet voorzien

In alle gevallen waarin dit besluit niet voorziet, beslist de rector.

Schoolexamen

15. Algemene bepalingen

Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.

Het schoolexamen wordt afgesloten vóór aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.

Het bevoegd gezag kan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten, vóór aanvang van het eerste tijdvak in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak alsnog af te sluiten. Dit moet gebeuren drie werkdagen vóór het centraal examen in dat vak.

16. Mededeling cijfers schoolexamen

Voor aanvang van het centraal examen maakt de rector aan de kandidaat bekend welke cijfers hij/zij heeft behaald voor het schoolexamen en de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

17. Beoordeling schoolexamen

Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopend van 1 tot 10.

Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de hierboven genoemde cijfers afgerond op 1 decimaal. Een uitzondering hierop vormen de vakken culturele en kunstzinnige vorming en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel. Deze vakken worden beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. De beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het naar behoren afsluiten van deze vakken. In H4 wordt vanaf het schooljaar 2017-2018 ckv beoordeeld met een cijfer dat vanaf het examenjaar 2018-2019 deel gaat uitmaken van het combinatiecijfer.

18. Vaststellen eindcijfer schoolexamen (als er geen centraal examen is voor dat vak)

De examinerator bepaalt het eindcijfer voor het schoolexamen met inachtneming van de regels. Eindigt het eindcijfer op 45 achter de komma of hoger, dan vindt afronding naar boven plaats zonder decimalen.

Indien een kandidaat in een vak door twee of meer leraren wordt onderwezen en geëxamineerd, bepalen deze examinatoren in onderling overleg en met inachtneming van het eerste lid het cijfer voor het schoolexamen.

Kunnen zij niet tot overeenstemming komen, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

19. Afname schoolexamens

Schoolexamens worden afgenomen in toetsweken en tijdens reguliere lessen.

20. Betekenis en afronding van de cijfers van het schoolexamen (als er een centraal examen is voor dat vak)

De examinerator drukt zijn eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat voor zijn vak uit in een cijfer voor het schoolexamen. Hij gebruikt hiervoor één van de cijfers 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal. Indien een cijfer met twee decimalen ontstaat, vervalt de tweede decimaal indien deze 4 of lager is; als deze 5 of hoger is, leidt hij tot verhoging met één van de eerste decimaal.

voorbeeld: 6,44 wordt na afronding 6,4

6,45 wordt na afronding 6,5

betekenis:	1 = zeer slecht	6 = voldoende
	2 = slecht	7 = ruim voldoende
	3 = zeer onvoldoende	8 = goed
	4 = onvoldoende	9 = zeer goed
	5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

Voor onderdelen van een schoolexamen worden cijfers gegeven uit de schaal 1 t/m 10, met de daartussen liggende cijfers op één decimaal.

21. Mondeling schoolexamen

Indien het schoolexamen in een vak op mondelinge wijze plaatsvindt, kan dit geschieden in aanwezigheid van een andere leraar van de school en/of van andere kandidaten die in hetzelfde vak eindexamen afleggen.

Een mondeling schoolexamen kan op verzoek van de examinerator ook worden bijgewoond door een deskundige van buiten de school onder goedkeuring van de rector.

Indien er bij een mondeling schoolexamen sprake is van inzage en voorbereiding van een tekst dient de kandidaat zelf zich op de juiste tijd en plaats te melden.

22. Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van onderdelen van het schoolexamen. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis. Een overzicht van de schoolexamencijfers en eindcijfers wordt aan de kandidaat en zijn ouders of verzorgers schriftelijk verstrekt vóór aanvang van het centraal examen.

23. Regeling herkansing schoolexamen

Een kandidaat krijgt verdeeld over twee schooljaren viermaal de gelegenheid om deel te nemen aan een herkansing.

- In het voorexamenjaar na de tweede toetsweek over herkansbare toetsen uit periode 1 en 2 uit het voorexamenjaar;
- In het examenjaar in september/oktober over de herkansbare toetsen uit periode 3 van het voorexamenjaar;
- In december/januari van het examenjaar over de herkansbare toetsen uit periode 1 uit het examenjaar of een herkansbare toets uit het voorexamenjaar;
- In maart/april van het examenjaar over herkansbare toetsen uit periode 2 van het examenjaar.

Een kandidaat mag maximaal één toets herkansen per herkansingsronde. Een kandidaat mag een toets slechts één keer herkansen.

In het PTA staat vermeld of een toets herkansbaar is.

Na een herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer, terwijl het laagste cijfer komt te vervallen.

Bij doubleren behoudt de leerling het recht op herkansen.

In bijzondere gevallen kan de rector afwijken van het gestelde in dit artikel.

24. Afwezigheid wegens ziekte e.d.

Indien een kandidaat in verband met ziekte of anderszins verhinderd is aan een schoolexamen deel te nemen, waarschuwt hij/zij telefonisch of mondeling de rector of een van de afdelingsleiders ruim vóór aanvang van het examen. Indien de kandidaat hieraan niet voldoet, wordt het cijfer 1 toegekend voor dit schoolexamen.

Iedere telefonische of mondelinge mededeling van afwezigheid bij een schoolexamen dient op dezelfde dag of de eerstvolgende schooldag te worden gevolgd door een schriftelijke bevestiging hiervan door de ouders of de verzorgers van de kandidaat. Deze bevestiging dient op school te worden getekend.

In geval van afwezigheid kan bovendien een doktersverklaring worden gevraagd.

Een kandidaat die als gevolg van een geldige reden een schoolexamen heeft gemist, wordt zo spoedig mogelijk, in de voorexamenklas voor het einde van het schooljaar en in het examenjaar uiterlijk voor de sluiting van het schoolexamen in de gelegenheid gesteld het schoolexamen te voltooien.

Indien schoolexamens niet in de reguliere periode kunnen worden afgelegd, kan de mogelijkheid zich voordoen dat een kandidaat niet kan deelnemen aan een herkansing.

In geval van ongeldigheid of twijfel aan de geldigheid van de opgegeven reden van afwezigheid, stelt de rector de procedure in werking die vermeld staat onder *onregelmatigheden*.

Centraal examen

25. Tijdvakken centraal

Het centraal examen wordt afgenomen in het laatste schooljaar.

Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak.

26. Regels omtrent het centraal examen

De rector zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.

Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaat geen mededelingen gedaan over de opgaven.

De rector draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.

De toezichthouders maken een proces verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector samen met het gemaakte examenwerk.

Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.

De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen en andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer deze opgaven, aantekeningen en andere stukken aan de kandidaten worden teruggegeven.

27. Vaststelling cijfer centraal examen

De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van bovengenoemde score en met inachtneming van de onder 5. *Uitslag* genoemde regels.

28. Verhinderung centraal examen

Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de rector is verhinderd bij een of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien. Iedere telefonische of mondelinge mededeling van afwezigheid bij een examen dient op dezelfde dag of de eerstvolgende schooldag te worden gevolgd door een schriftelijke bevestiging hiervan door de ouders of de verzorgers van de kandidaat. Deze bevestiging dient op school te worden getekend. In een geval van afwezigheid kan bovendien een doktersverklaring worden gevraagd.

Indien een kandidaat in het tweede tijdvak ook verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak voor de staatsexamencommissie zijn examen te voltooien.

De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie.

Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mee aan de rector.

Tilburg, 1 augustus 2017

drs. M.P.A. Cuppers MME
waarnemend rector